

Bergen kommune
Postboks 7700
5020 BERGEN

Saksbehandler, innvalgstelefon
Magne Nesse, 5557 2335

Tillatelse etter forurensningsloven til anleggsarbeider i Møllendalselven og på land for å etablere Elveparken for Bergen kommune

Vi viser til søknad om tillatelse datert 19. desember 2023 og oppdatert/utvidet søknad om mellomagring/sortering datert 4. juli 2024. Vi viser også til Statsforvalterens tillatelse etter forskrift om fysiske tiltak i vassdrag og vannressursloven (kantvegetasjon) datert 14. februar 2024.

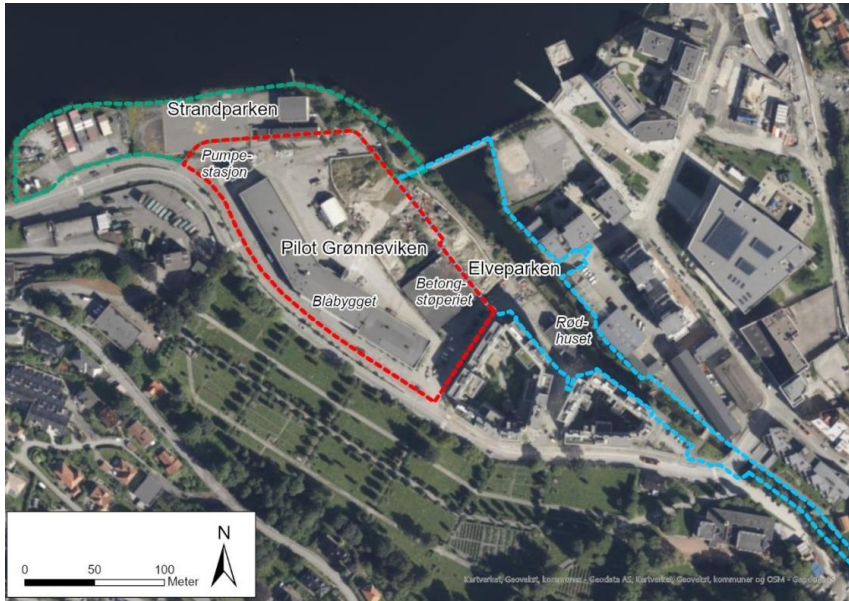
Vedtak

Statsforvalteren i Vestland gir Bergen kommune tillatelse til anleggsarbeider i Møllendalselven og på land for å etablere Elveparken. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16. Statsforvalteren har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis og ved fastsettelsen av vilkår, vurdert de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt dette brevet.

Om søknaden

Bergen kommune planlegger å transformere området på Grønneviksøren vest for den nedre strekningen av Møllendalselven til et nytt byområde med parkarealer og boliger. Planene omfatter prosjektområdene Pilot Grønneviken, Elveparken og Strandparken. Pilot Grønneviken har hovedfokus på boliger, mens de andre områdene skal utvikles til parkformål. Elveparkprosjektet inkluderer også rehabilitering av elveløpet for å etablere gode forhold for biologisk mangfold over og under vann.

Denne søknaden omhandler arbeider på land og i elv knyttet til etablering av Elveparken, markert med blått i figur 1. Under anleggsarbeidet skal arealer innenfor Pilot Grønneviken brukes midlertidig til mellomagring og sortering av masser for gjenbruk, jf. figur 5.

Figur 1 Flyfoto over området som viser de tre prosjektområdene Pilot Grønnevikken, Elveparken og Strandparken med dagens bygningsmasse.

Området vest for Møllendalselven ble brukt til åpent, ukontrollert deponi i perioden 1945 til 1975, og området har også vært brukt til forskjellig industri- og næringsformål. Det er derfor en rekke miljøproblemstillinger som er vurdert ved en omregulering av områdene til bolig- og parkformål.

Cowi har utarbeidet tiltaksplan/søknad¹ som inkluderer resultat av prøvetaking av jord og elvededimenter, en miljørisikovurdering og forslag til avbøtende tiltak for utførelse av arbeidene for å redusere risiko for forurensning og negativ påvirkning til et akseptabelt nivå. COWI utførte miljøundersøkelser i området i 2008, 2017/2018 og 2021/2022. Det er bl.a. gjennomført boringer med jordprøvetaking ved 35 lokaliteter, jordprøvetaking i 7 sjakter og analyse av 12 sedimentprøver av elvededimentene i Møllendalselva. Det er påvist elvededimenter med konsentrasjoner av miljøgifter tilsvarende tilstandsklasse² 2 – 5.

Miljøundersøkelsen og risikovurderingen er utført for hele Grønneviksøren, altså også de tilgrensende prosjektene Pilot Grønnevikken og Strandparken, mens tiltaksplanen og søknaden om tillatelse til tiltak kun gjelder for Elveparken. Pilot Grønnevikken og Strandparken er prosjekter som kommer til utførelse på et senere tidspunkt, og det vil i den forbindelse utarbeides egne tiltaksplaner og søknader for disse prosjektene.

Kommunen har også utarbeidet temarapport naturmangfold³ I rapporten er dagens tilstand beskrevet og det foreslås aktuelle tiltak for å styrke naturmangfoldet.

Tiltak i elv

Det skal utføres masseutskifting av de forurensete elvededimentene i arealene merket med lilla (3 500 m²) og brunt (350 m²) i figur 2. Masser som fjernes leveres godkjent mottak. Risikovurdering av arbeidene og forslag til nødvendige avbøtende tiltak er beskrevet i tiltaksplanen pkt. 8.4.1 og er:

¹ Miljøundersøkelser og tiltaksplan Grønneviksøren. Cowi 14. desember 2023

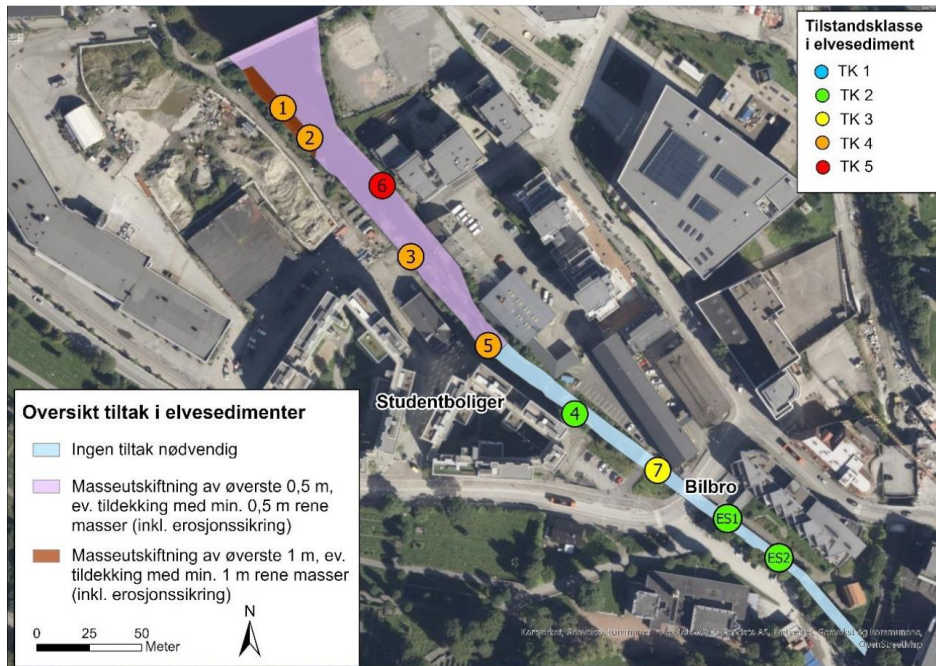
² Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota – revidert 30.10.2020. Miljødirektoratet M608

³ Møllendal elve- og strandpark – temarapport naturmangfold. Cowi 13. september 2022

- Arbeidene i Møllendalselven gjennomføres etter etablering av ny ren sjøbunn i Store Lungegårdsvann, som ble ferdigstilt våren 2024. Å unngå rekontaminering av tildekkingslaget er meget viktig.
- Graving i elven bør utføres ved lav vannføring. Det er dialog med Bergen Vann om regulering av vannutslipp fra Svartediket for å minimere utslipp under arbeidet. Ved flo- og fjærepåvirket strekning bør graving gjøres ved fjære sjø.
- Avhengig av vannføringen under gravearbeidene i elveleiet, bør bruk av ledeskjerm eller lignende for å styre vannet bort fra stedet der det gjøres inngrep vurderes. Eventuelt kan det vurderes å legge elven i rør på deler av strekningen.
- Ved graving i, eller tildekking av forurensede masser i nedre del av elven, (Lilla og brunt areal figur 2) skal det etableres en partikkelsperre i form av siltgardin, ev. dobbel boblegardin kombinert med siltskjørt, for å forhindre spredning av forurensede partikler til sjøbunnen i Store Lungegårdsvann. Partikkelsperren plasseres enten ved munningen av elven (så nær gangbroen som praktisk mulig) eller i området der inngrepet foregår utifra vurderinger av vannføring og andre praktiske forhold.
- Det må etter tiltak gjennomføres prøvetaking av toppsedimentene (0-10 cm) i Store Lungegårdsvann i området som kan være påvirket av tilslamming/rekontaminering fra tiltaket for å dokumentere at tiltaket ikke har medført forverring av miljøtilstanden i sjøbunnen. Ved etablering av en partikkelsperre ved munningen av elven, skal området mellom gangbro og partikkelsperre, samt området rett utenfor partikkelsperren inkluderes i prøvetakingen (min. 1 prøve per 1000 m² og min. 3 prøver totalt). Dersom tiltaket har medført forverring av miljøtilstanden til sjøbunnen som er tildekket av RHB prosjektet, må det avklares med forurensningsmyndighetene om ev. retildekking av sjøbunnen eller andre tiltak vil være nødvendig
- AFD-ledningen ved gangbroen kan fjernes uten skade på tildekkingslaget. Eventuell forurensning vil avdekkes ved sedimentprøvetaking. Alternativt kan ledningen kappes og bli liggende.
- Hvis det oppdages forurensede masser i områder uten krav til miljøtiltak (blått areal figur 2), skal arbeidet stanses til en miljørådgiver har vurdert saken.
- Det kan bli begrensninger i tidspunkt for når anleggsarbeid kan utføres av hensyn til gyteperiode, smoltutgang og hekkeperiode.

Det er sannsynlig at masseutskiftningen i de grunneste delene av elven vil foregå med gravemaskin enten fra land eller ved at gravemaskinen står nede i elvebunnen. Valgt entreprenør vil få anledning til å foreslå løsninger for arbeidet.

Figur 2 Oversikt over omsøkte tiltak mot forurenset elvedimenter. Tilstandsklasser for sedimentprøver er i henhold til klassifiseringssystem gitt i M- 608/2020.

Tiltak på land

Landarealet innenfor Elveparkens tiltaksområde utgjør totalt ca. 9 300 m². Tiltaket skal sikre at miljøtilstanden i toppjord (0-1 m) ikke overskrider de akseptable helsebaserte tilstandsklassene for bolig- og parkområder. Dette betyr at konsentrasjonen av miljøgifter i toppjorden må tilsvare tilstandsklasse 2 eller 1 iht. klassifiseringssystem gitt i veileder TA 2553/2009⁴. I området der det planlegges uteareal for barnehagen (jf. figur 3), må miljøtilstanden i toppjorden oppfylle kravene gitt i veileder TA 2261/2007⁵.

⁴ Helsebaserte tilstandsklasser for forurenset grunn. TA 2553/2009 Miljødirektoratet

⁵ Veileder for undersøkelse av jordforurensning i nye barnehager og lekeplasser. TA 2261/2007 Miljødirektoratet

Figur 3 Området nordvest for Betongstøperiet der det planlegges lekeplass og uteareal for barnehage vist med svart stiptet linje (landskapsplan fra 3RW arkitekter, 2023).

Det øverste laget (0 – 1 meter) skal masseutskiftes som vist i figur 4. Beskrivelse av hvordan arbeidene skal utføres inkludert mellomlagring, håndtering av anleggsvann og dokumentasjon/prøvetaking er beskrevet i tiltaksplanen pkt. 9.3 – 9.6 og er som følger:

Tiltak grønt areal (~3150 m²): Ingen tiltak nødvendig for å forbedre miljøtilstanden.

Dersom det påtreffes masser som gir mistanke om forurensning under gravearbeidene (f.eks. jord som er tydelig misfarget eller som lukter olje eller kjemikalier), skal arbeidene stanses inntil en miljørådgiver har gjennomført prøvetaking/vurdering. Overskuddsmasser kan gjenbrukes innenfor tiltaksområdets landarealer, utenom i brunt areal (uteareal barnehage/lekeplass).

Overskuddsmasser som fjernes fra tiltaksområdet må leveres til godkjent mottak for forurensete masser (masser i tilstandsklasse 2 regnes som forurensete selv om miljøtilstanden er klassifisert som god)

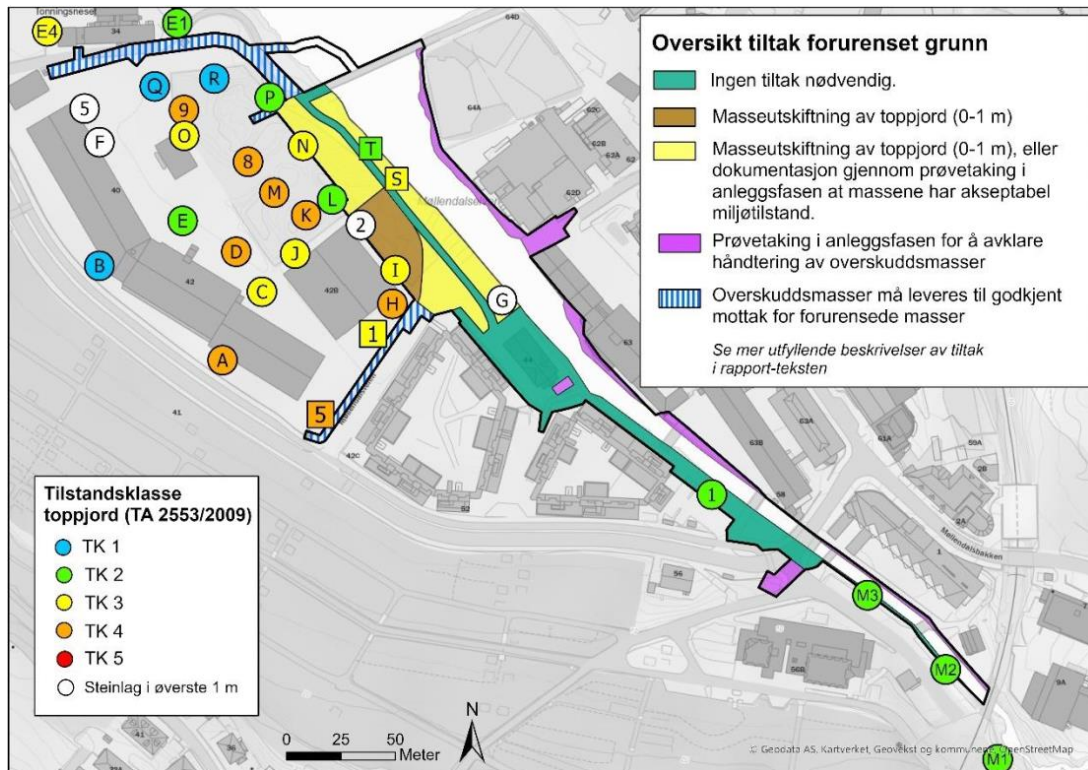
Tiltak gult areal (~2700 m²): Masseutskifting av toppjorden (0-1 m) eller dokumentasjon gjennom prøvetaking i anleggsfasen av at toppjorden har god miljøtilstand (tilstandsklasse 1 eller 2). Dersom terrenget i deler av området skal heves, kan kravet om god miljøtilstand i toppjorden oppnås ved å tildekke områdene med minimum 1 m med rene masser. Dersom terrenget skal senkes, må det dokumenteres at toppjorden (0-1 m) under ny terrengoverflate har god miljøtilstand. Eventuelle dypere liggende masser (> 1 m) som blir gravd opp i forbindelse med f.eks. overvannshåndtering, fundamentering av parkinstallasjoner, etc. kan ikke gjenbrukes innenfor tiltaksområdet og må leveres til godkjent mottak for forurensete masser. Fyllmasser rundt eksisterende ledninger/kabler trengs ikke å masseutskiftes.

Tiltak brunt areal (~850 m²): Masseutskifting av toppjorden (0-1 m) pga. strengere krav til miljøtilstand i masser i områder for uteareal barnehage/lekeplass. Oppgravde masser leveres til godkjent mottak for forurensete masser.

Tiltak lilla areal: Prøvetaking av overskuddsmasser i anleggsfasen for å avklare hvordan disse skal håndteres. Dersom massene har god miljøtilstand, kan de gjenbrukes innenfor tiltaksområdet, med unntak av i brunt areal.

Tiltak blått skravert areal: Overskuddsmasser kan ikke gjenbrukes innenfor tiltaksområdet og må leveres til godkjent mottak for forurensete masser.

Figur 4 Oversikt over omsøkte tiltak mot forurenset grunn. Tilstandsklasser for jordprøver er i henhold til klassifiseringssystem gitt i TA 2553/2009. Sirkler viser jordprøver tatt med borerigg, og firkanter viser jordprøver tatt med gravemaskin. Fordi det som del av prosjekt Elveparken er behov for å etablere noen VA- og elektrogrøfter på prosjektområdene til Pilot Grønneviken og Strandparken, er disse grøftetraseene inkludert i Elveparkens tiltaksområde.

Graving av grøfter og groper

Grunnvannsspeilet står relativt høyt i området, og det er påvist forurensning i massene. Ved graving av grøfter og groper kan byggegropsvann bli forurenset med tungmetall og organiske miljøgifter.

Avbøtende tiltak vil være:

Vann som kommer inn i byggegrop på land skal pumpes opp og renses i renseanlegg med sedimentasjonsbasseng og ev. ytterligere rensetrinn ved behov. Omsøkt utslippsgrense er øvre grense for tilstandsklasse 3 i kystvann. Utslipp av vann fra renseanlegg skal dokumenteres ved prøvetaking fra utløp av anlegget beskrevet i kontroll- og overvåkingsplan.

Renset byggegropsvann skal enten kobles til kommunal avløpsledning (med kommunal påslippsavtale) eller ledes direkte til sjø.

Mellomlagring og sortering av masser

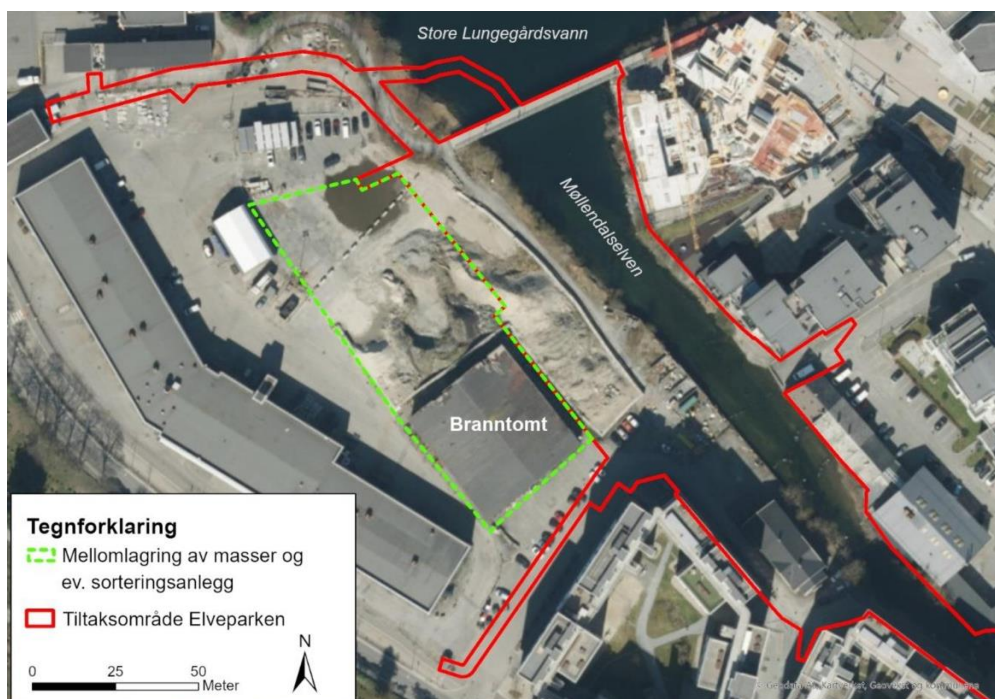
I tilleggssøknad sendt 7. juli 2024 søker Bergen kommune å benytte arealet vist i figur 5 til mellomlagring av oppgravde masser og sortering av massene. Kommunen ønsker å benytte arealet til å sortere ut og gjenbruke fraksjoner større enn 20 mm fra elvedementene og større enn 50 mm

fra landmassene innenfor tiltaksområdet så fremt de ikke er synlig tilgriset eller har finkornede partikler.

I april 2024 brant teglsteinsbygget som stod i den sørlige enden av grønt polygon ned til grunnen (Figur 5). Branntomten vil bli ryddet innen oppstart av Elvepark prosjektet.

Området innenfor grønt polygon egner seg godt til mellomlagring og sortering av masser fra Elvepark-prosjektet siden det ligger kant i kant med tiltaksområdet. Det vil derfor ikke være behov for transport av masser langs veinettet. Området er også flatt og delvis asfaltert. Grunnen under området består av deponimasser som er like forurenset eller mer forurenset enn massene innenfor Elveparkens tiltaksområde. Nøyaktig plassering av mellomlager og sorteringsanlegg innenfor grønt areal er ikke bestemt ennå.

Figur 5 Oversikt over tiltaksområdet (rødt polygon) og det tilstøtende arealet som ønskes brukt til mellomlagring og sortering av masser (grønt polygon). Området innenfor grønt polygon har et areal på 4750 m². Arealet dekker deler av gnr./bnr. 163/7 og 163/563 og er eid av Bergen kommune.

Tiltaket er planlagt oppstart januar 2025 med forventet ferdigstillelse april 2026.

Saksgang/høringsuttalelser

Søknaden ble sendt offentlige instanser og har lagt ut til offentlig høring i perioden 9. januar til 9. februar, med utsatt frist for uttale etter forespørsel fra Bergen kommune til 23. februar 2024.

Vi mottok en uttalelse Bergen kommune (22. februar 2024).

Byrådsavdeling for byutvikling innhentet merknader til søknaden fra Plan- og bygningsetaten, Bergen vann og Bymiljøetaten ved Renere havn Bergen og Byrådets forslag til uttale ble vedtatt i Byrådsmøte 22. februar 2024.

Bymiljøetaten (Renere havn Bergen) – sitat:

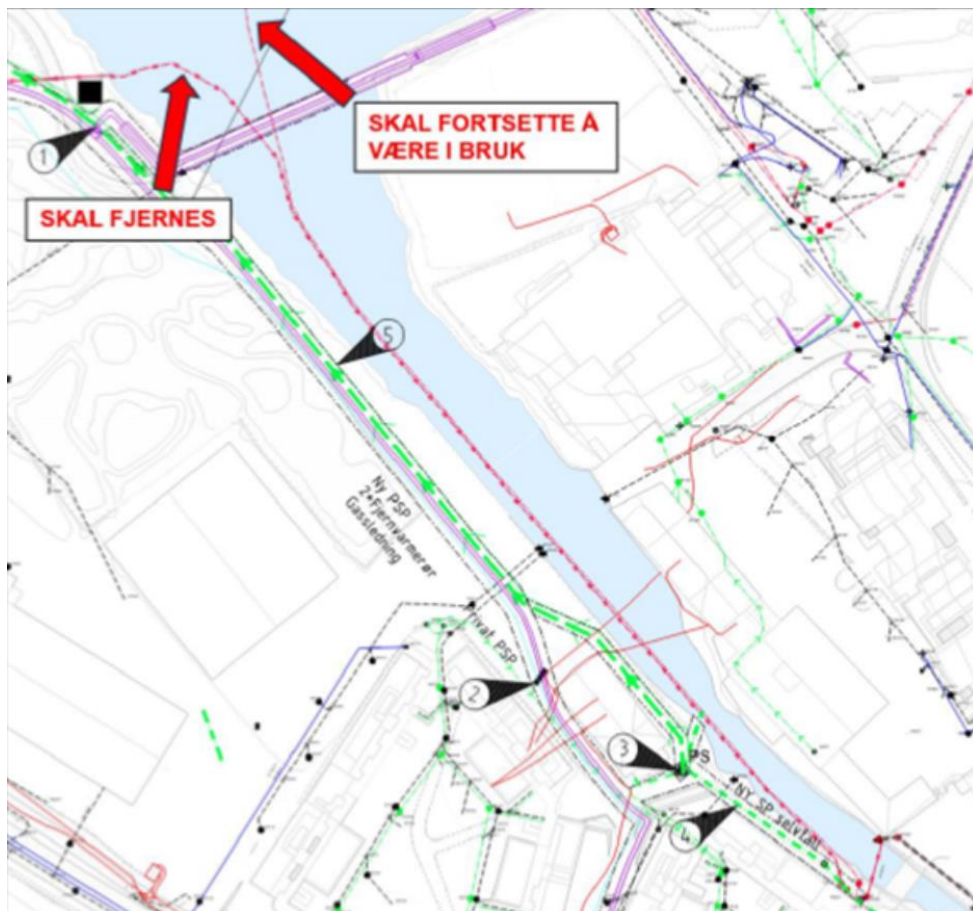
Renere havn har ingen innvendinger til søknaden om tillatelse etter forurensningsloven for tiltak i Møllendalselven. Renere havn mener prosjektet blir godt ivaretatt i tiltaksplan for forurenset elvesediment og ser positivt på at det er utarbeidet avbøtende tiltak for å hindre rekontaminering av sjøbunnen i Store Lungegårdsvannet.

Plan- og bygningsetaten

Tiltaket vil også kreve tillatelser etter plan- og bygningsloven og ev. dispensasjon fra gjeldende reguleringsplan. Bergen kommune presiserer at kommunens uttale kun gjelder søknaden vurdert i lys av forurensningsloven. Søknad om tiltaket etter plan- og bygningslovens regler vil bli behandlet på ordinær måte, og denne uttalelsen er ikke en forhåndsgodkjenning av tiltakene.

Bergen vann

Bergen vann opplyser at det ligger to avløpsledninger i Møllendalselven. Som kartutklippet under viser, skal en av ledningene fjernes og mens den andre fortsatt skal være i bruk. Tiltakene i søknaden er i tråd med VA-rammeplan tilhørende reguleringsplan for Store Lungegårdsvann. Søknaden ivaretar videre nødvendige hensyn til eksisterende avløpssystem, og vurderes å være i tråd med dialogen prosjektmøter Bergen vann har deltatt i. Bergen vann påpeker videre at dersom det er behov for å tilføre anleggsvann til det kommunale avløpsnett i anleggsfasen skal det søkes om påslipp til Bergen Vann. Søknad om påslipp av anleggsvann må sendes i god tid før oppstart.

Figur 6 Kart som viser to felles avløpsledninger (røde linjer) i Møllendalselven. En ledning skal fjernes, den andre skal fortsatt være i bruk som vist på kartet.

Statsforvalterens begrunnelse for tillatelsen

Rettslig grunnlag

Hovedregelen i forurensningsloven er at forurensning fra midlertidig anleggsvirksomhet er lovlig uten tillatelse når forurensningen fra anleggsarbeidet er "vanlig", jf. forurensningsloven § 8, første ledd nr. 3. Statsforvalteren har vurdert at forurensningspotensialet ved arbeider i elva og graving i forurenset grunn på land medfører fare for forurensning som ikke er normal/vanlig etter art og omfang og dermed kreves det tillatelse etter lovens § 11.

I denne saken inngår graving i forurenset jord. Kommunen er normalt forurensningsmyndighet og godkjenner tiltaksplaner om graving i forurenset grunn etter forurensningsforskriften kapittel 2⁶ (§ 2-8.) Grønneviksøren er registrert i Grunnforurensningsdatabasen med lokalitet id 3870 og med Statsforvalteren som myndighet. Siden gravingen skjer innenfor Grønneviksøren, et nedlagt deponi for avfall, så "godkjenner" vi tiltaksplanen ved å gi tillatelse etter forurensningsloven § 11. Vi skal som myndighet følge prinsippene gitt i kapittel 2 med tilhørende veiledere.

Vi har tatt inn vilkår om anleggsstøy (støygrenser) basert på føringer gitt i støyretningslinje T-1442/2021⁷ kapittel 6. For sorteringsverket tar vi med grenser for støvutslipp basert på miljøkrav gitt i forurensningsforskriften kapittel 30⁸.

Prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8 til 12 og vannforskriftens § 12 er lagt til grunn som retningslinjer ved skjønnsutøving etter forurensningsloven.

Annet lovverk

Plan- og bygningsloven

Statsforvalteren kan ikke gi tillatelser etter forurensningsloven dersom omsøkt tiltak er i strid med endelige planer etter plan- og bygningsloven, jf. fl § 11.

Bergen kommune skriver i sin uttale at tiltaksområdet inngår i kommunedelplan for Store Lungegårdsvann Søndre del og KPA 2018. Kommunen skriver at tiltaket vil kreve byggetillatelser etter plan- og bygningsloven og evt. dispensasjon fra gjeldende reguleringsplan. Kommunen skriver at det ikke er til hinder for at vi kan behandle saken etter forurensningsloven, med forbehold om at tillatelsen ikke kan benyttes før saken er avklart etter plan- og bygningsloven.

Forskrift om fysiske tiltak i vassdrag

Statsforvalteren ga 14. februar 2024 tillatelse etter § 2 i forskrift om fysiske tiltak i vassdrag og § 11 i vannressursloven. I tillatelsen er det gitt vilkår for å beskytte anadrom fisk og som dermed har relevans for utformingen av vilkår i denne tillatelsen etter forurensningsloven. NVE har i brev datert 7. februar 2024 avklart at NVE ikke krever ytterligere behandling av saken etter vannressursloven.

---

⁶ Forurensningsforskriften kapittel 2 "Opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider"

⁷ Retningslinje for behandling av støy i arealplanleggingen T-1442/2021. Kap 6 Bygge- og anleggsstøy. Klima- og miljødepartementet 11. juni 2021

⁸ Forurensningsforskriften kapittel 30 "Forurensninger fra produksjon av puk, grus, sand og singel"

Vår vurdering av søknaden og mottatte uttaler

Statsforvalteren vurderer at søknaden med tilhørende dokumentasjon er i samsvar med forurensningsforskriftens § 36-2, som setter krav til innhold i søknader om tillatelse etter forurensningsloven. Vi mener å ha tilstrekkelig informasjon for å kunne fatte vedtak i saken.

Søker har utført en risikovurdering for tiltakene basert på mulig forurensning og negativ påvirkning på resipienter med hensyn til marint mangfold, fiskeriinteresser og Renere havn sitt eksisterende tildekkingslag i Store Lungegårdsvann mv. På dette grunnlaget er det foreslått avbøtende tiltak og renskrav/grenseverdier ved gjennomføring av tiltaket.

Vi er enig med Cowi sin risikovurdering som sier at beskyttelse av anadrom fisk og beskyttelse av tildekkingslaget i Store Lungegårdsvann er de viktigste hensynene.

Vi mener at tiltaksplanen (for forurenset grunn) er i samsvar med krav⁹ til tiltaksplaner gitt i forurensningsforskriften. Planen er grundig og baseres på omfattende prøvetaking over flere år. Vi vurderer at foreslåtte akseptkriteriene for gjenbruk av masser er i samsvar med kriteriene som er beskrevet i forurensningsforskriften kapittel 2 med tilhørende veileder, som sier at masser i tilstandsklasse 2 eller lavere kan brukes som toppjord og dypereleggende jord på "bolig og parkområder".

Bergen kommune ønsker å gjenbruke mest mulig av massene innenfor tiltaksområdet, ved å sortere oppgravde masser. Dette er i tråd med regjeringens mål, bl.a. nedfelt i *Nasjonal strategi for ein grøn, sirkulær økonomi*, der en ønsker i større grad å gjenbruke masser, for å redusere behov for uttak av nytt mineralisk råstoff. Denne gjenbruken lovliggjøres gjennom denne tillatelsen ved at vi godkjenner tiltaksplanens akseptkriterier og bruk av sikteverk.

Vi setter vilkår om oppsamling og rensing av byggegropsvann og vann fra avvanning av muddermasser fra elven. Utslippsgrensene gjelder ut av renseanlegg som skal etableres på anleggsområdet. Det rensede byggegropsvannet skal trolig ledes til Bergen kommunes overvannsledning som har utslipp til Store Lungegårdsvann. Grenseverdiene før påslipp er øvre grense for tilstandsklasse¹⁰ 3 (MAC-QS, PNECakutt)

Vi setter vilkår om å utarbeide en prognose for støy fra anleggsarbeidene basert på valgt utstyr og planlagte arbeidstider. Rapporten skal beskrive målt/beregnet støy ved de mest utsatte boligene og forslag til eventuelle avbøtende tiltak dersom støygrensene for anleggsarbeider overskrides. Det skal også måles nedfallsstøv fra anleggsarbeidene hos mest utsatte nabo, jf. krav gitt i forurensningsforskriften § 30-5.

Forslag til avbøtende tiltak er ikke avklart i detalj for alle deler av arbeidene. Vi har forståelse av at i anleggsprosjekter så blir detaljer om utførelse først blir avklart etter at detaljprosjektering er fullført og entreprenør er valgt og detaljene blir tilpasset entreprenørens utstyr, fremdriftsplaner, risikovurderinger mv. Dette betyr at før anleggsstart så skal en detaljert plan for arbeidene, med risikovurderinger og beskrivelse av avbøtende tiltak oversendes Statsforvalteren i Vestland. Det samme gjelder detaljert kontroll- og overvåkingsplan basert på valgte løsninger.

---

⁹ Forurensningsforskriften § 2-6, Krav til tiltaksplan

¹⁰ Tilstandsklasse for kystvann, tabell 3.2. Miljødirektoratet M-608, revidert 30. oktober 2020

Vannforskriften og naturmangfoldloven

Utfyllingsområdet ligger i vannforekomsten Byfjorden indre del. Vannforekomsten er klassifisert som beskyttet kyst/fjord og har vannforekomst-ID 0261010800-4-C. Resipienten er vurdert til å ha moderat økologisk tilstand og dårlig kjemisk tilstand. Møllendalselva omtales som et økologisk funksjonsområde for anadrom fisk.

Anleggsarbeidene i Møllendalselva utgjør fare for rekontaminering av tildekkingslaget i Store Lungegårdsvann og kan medføre negativ påvirkning for anadrom fisk. Samtidig er en av hensiktene med prosjektet å restaurere Møllendalselven og bidra til bedre forhold for biologisk mangfold over og under vann.

Statsforvalteren har vurdert tiltaket etter vannforskriftens bestemmelser. Foringelse av en vannforekomst kan ikke tillates med mindre det er adgang til å gi unntak, jf. vannforskriften § 12. I denne saken legger Statsforvalteren til grunn at tiltaket vil gi en midlertidig liten påvirkning og at tilstanden i resipienten vil gjenopprettes og bedres når utslippet opphører. Svingninger i tilstanden til vannforekomster som følge av anleggsarbeid gir adgang for unntak.

Oppsummering

Statsforvalteren mener at med de avbøtende tiltakene som kreves i tillatelsens vilkår så vil man redusere risiko for spredning av partikler og andre negative påvirkning til et akseptabelt nivå. Både forurensingssituasjonen og naturmangfoldet er kartlagt, og kravet i naturmangfoldloven § 8 om at saken skal baseres på eksisterende og tilgjengelig kunnskap er dermed oppfylt. Kunnskapsgrunnlaget for tiltaket er vurdert som tilstrekkelig, og føre-var prinsippet i § 9 i naturmangfoldloven er ivarettatt ved at tiltaket er regulert med vilkår etter forurensningsloven. Kravet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder for å avgrense skade på naturmangfoldet vil bli oppfylt når arbeidet blir utført i samsvar med vilkår i tillatelsen, jf. naturmangfoldloven § 12.

Gebyr for saksbehandling

Statsforvalteren tar gebyr for arbeid med tillatelser etter forurensningsloven, jf. forurensningsforskriften kapittel 39. På bakgrunn av Statsforvalterens ressursbruk i saken tar vi gebyr etter sats 6. Gebyret vil da være 44 300 kroner for behandling søknaden, jf. forurensningsforskriften §§ 39-3 og 39-4. Faktura blir sendt fra Miljødirektoratet. Se forurensningsforskriften kapittel 39 for å lese mer om saksbehandlingsgebyret.

Klageadgang

Vedtaket, herunder plasseringen i gebyrsats, kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren. En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages. Ved klage på valg av gebyrsats skal tilsendt faktura betales innen fristen. Miljødirektoratet vil refundere eventuelt overskytende beløp dersom klagen imøtekommes

Med hilsen

Sissel Storebø
seksjonsleder

Magne Nesse
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg: Tillatelsens vilkår

Kopi til:
Vestland fylkeskommune
Cowi
Renere havn Bergen

Tillatelse etter forurensningsloven til anleggsarbeider i Møllendalselven og på land for å etablere Elveparken for Bergen kommune

Tillatelsen er gitt i medhold av forurensningsloven § 11, jf. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger fremkommet i søknad 19. desember 2023 og oppdatert/utvidet søknad datert 4. juli 2024 samt opplysninger som kom frem under behandling av søknaden. Tillatelsen gjelder fra dags dato og fram til anleggsarbeidet er avsluttet.

Hvis virksomheten ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må bedriften i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Virksomheten bør først kontakte forurensningsmyndighetene for å avklare behovet for slik endring.

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen har trådt i kraft, skal bedriften sende en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at forurensningsmyndighetene kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen.

Bedriftsdata

Tiltakshaver	BERGEN KOMMUNE BYMILJØETATEN
Sted/gateadresse	Postboks 7700
Postadresse	5020 Bergen
Org. nummer	874 601 012, tilhører 976 821 580

Statsforvaltaren sine referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer	Elementsnummer
2024.0804.T	4601.1005.01	2023/1741

Tillatelsen gitt første gang: 03.10.2024	Tillatelse sist revidert i medhold av fl § 18 tredje ledd:	Tillatelse sist endret:
Sissel Storebø seksjonsleder		Magne Nesse senioringeniør

Dokumentet er godkjent elektronisk

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av	Vilkår	Endringer

1 Tillatelsen omfatter

1.1 Omfang

Tillatelsen gir vilkår for å redusere fare for forurensning og negativ påvirkning fra anleggsarbeider i Utfyllingen skal skje innenfor areal godkjent av Bergen kommune etter plan- og bygningsloven.

1.2 Varsel om oppstart

Statsforvalteren skal varsles om oppstart av anleggsarbeidene senest en uke før. Varselet sendes med en epost til sfvlpost@statsforvalteren.no.

2 Generelle vilkår

2.1 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra virksomheten, utslipp til luft og vann, støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om virksomheten overholder kravene i forurensningsregelverket, skal virksomheten arbeide kontinuerlig for å hindre at forurensning oppstår eller øker, og for å begrense forurensning som finner sted. For å unngå og/eller begrense forurensning og avfallsproblemer skal virksomheten ta utgangspunkt i den teknologien som ut fra en samlet vurdering av nåværende og fremtidig bruk av miljøet og av økonomiske forhold gir de beste resultatene, jf. forurensningsloven § 2.

2.2 Plikt til forebyggede vedlikehold

For å holde de ordinære utslippene på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp, skal virksomheten sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan føre til endring av utslippene. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert.

2.3 Tiltak ved økt forurensningsfare

Hvis det oppstår fare for økt forurensning som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner, plikter virksomheten å iverksette tiltak. Tiltakene skal eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, og kan om nødvendig innebære redusert eller innstilt drift. Virksomheten skal så snart som mulig informere Statsforvalteren i Vestland om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal varsles i iht. vilkår 2.8.

2.4 Endring av vilkår i tillatelsen

Statsforvalteren kan oppheve eller endre vilkårene i tillatelsen, sette nye vilkår, og om nødvendig kalle tillatelsen tilbake, dersom vilkår gitt etter forurensningsloven § 18 er til stede. Statsforvalteren har på samme grunnlag rett til, på ethvert tidspunkt, å stoppe arbeidene.

Hvis det viser seg at de omsøkte løsningene med de beskrevne miljøbeskyttende tiltak ikke virker som forutsatt i vilkårene, kan den ansvarlige umiddelbart bli pålagt å sette i gang ytterligere tiltak.

2.5 Ansvar

Virksomheten er ansvarlig for å sikre og dokumentere at vilkårene i denne tillatelsen blir overholdt. Virksomheten plikter å ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre forurensning

og kunne gjøre greie for risikoforhold. Virksomheten plikter videre å orientere vedkommende som skal gjennomføre tiltakene om de vilkår som gjelder, samt de restriksjoner som er lagt på arbeidet.

2.6 Behandling etter annet lovverk

Denne tillatelsen fritar ikke for behandling og/eller tillatelse etter annet lovverk som gjelder tiltaket, for eksempel plan- og bygningsloven. Denne tillatelsen kan ikke benyttes før tiltaket er endelig godkjent etter plan- og bygningsloven av Bergen kommune. Det må også innhentes påslippstillatelse fra Bergen vann ved bruk av kommunale avløpsledninger for mottaker av midlertidig anleggsvann.

2.7 Internkontroll

Virksomheten plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til internkontrollforskriften¹. Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at virksomheten overholder kravene i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven² og andre relevante forskrifter til disse lovene. Virksomheten plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Virksomheten plikter alltid å ha oversikt over alle aktiviteter som kan føre til forurensning og kunne gjøre rede for risiko. På basis av risikoanalyse skal virksomheten sette i verk risikoreduserende tiltak som skal dokumenteres i skriftlige rutiner. Det er i tillatelsens øvrige vilkår spesifisert noen konkrete rutiner som skal være på plass, men listen er ikke uttømmende.

Når en virksomhet som oppdragsgiver engasjerer oppdragstakere (entreprenør eller lignende) til å utføre oppgaver på virksomhetens anlegg, skal oppdragsgiver sørge for at oppdragstaker er kjent med og følger opp vilkår i Statsforvalterens tillatelse.

2.7.1 Avvikshåndtering

Avvik (brudd på forurensningsregelverket) som er av en viss alvorlighet og/eller som er stadig gjentakende, skal avvik håndteres i samsvar med bestemmelsene i internkontrollforskriften § 5, 2. ledd punkt 7. Dette inkluderer årsakene til at avvikene har skjedd, vurderinger og iverksetting av strakstiltak for å rette avvikene, og vurderinger og iverksetting av avbøtende tiltak for å hindre at lignende avvik skal skje på nytt. Avvikshåndteringen skal dokumenteres skriftlig.

2.7.2 Krav til kompetanse

Virksomheten plikter å se til at den som til ei hver tid fyller ut, transporterer eller på anna måte håndterer masser, har internkontrollsystem i tråd med vilkår 2.8. Virksomheten skal ha tilstrekkelig kunnskap om renseanlegg og tilhørende installasjoner for å overholde utslippskrav og slik at det ikke oppstår ulovlige utslipp eller at utslipp fører til skade på miljøet. Virksomheten skal ha tilstrekkelig kompetanse til å vurdere miljørisiko for sin virksomhet. Alle som håndterer farlig avfall i virksomheten, skal ha dokumentert opplæring i slik håndtering.

2.8 Beredskap mot akutt forurensning

Den ansvarlige skal sørge for å ha en nødvendig beredskap for å hindre, oppdage, stanse, fjerne og avgrense påverknad av akutt forurensning for sin virksomhet, jf. forurensningsloven § 40. Beredskap skal stå i et rimelig forhold til sannsynlighet for akutt forurensning og omfanget av skadene og ulempene som kan inntreffe. Beredskapsplikten inkluderer også utstyr og

---

¹ Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, nr. 1127

² Produktkontroll-loven av 11.06.1979 nr 79

kompetanse til å fjerne og begrense virkningen av forurensningen.

Virksomheten skal utarbeide beredskapsplan for tiltaket. Ved endrede forhold skal beredskapsplanen oppdateres. Beredskapsplanen skal være tilgjengelig og kjent for de som utfører arbeid der akutte hendelser i flg. planen, kan oppstå.

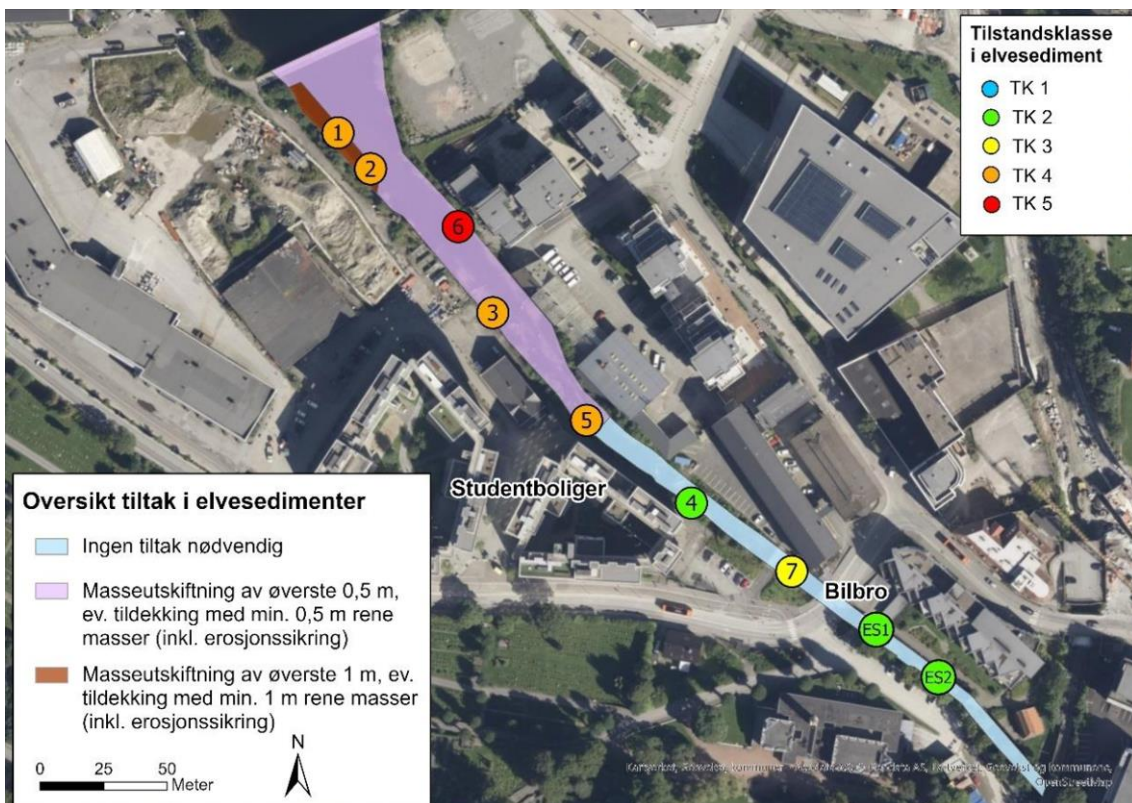
Ved akutt forurensning eller fare for akutt forurensning som følge av tiltaket, skal den ansvarlige straks varsle på telefon 110, etter Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning fastsett av Miljøverndepartementet 9. juli 1992. Statsforvalteren skal også varsles.

3 Vilkår for utføring av anleggsarbeider i Møllendalselva og graving i forurenset grunn

3.1 Mudring/tildekking i Møllendalselva

Anleggsarbeider i Møllendalselva skal utføres på en slik måte at finstoff fra forurenset elvededimenter og fra tildekkingsmasser i minst mulig grad blir spredt.

Det skal utføres masseutskiftning (mudring) og tildekking eventuelt kun tildekking av arealene merket brunt (350 m² / 350 m³) og merket lilla (3 500 m² / 1 750 m³) i figur 1.

Figur 1 Oversikt over omsøkte tiltak mot forurenset elvededimenter. Tilstandsklasser for sedimentprøver er i henhold til klassifiseringssystem gitt i M- 608/2020.

Graving i elven bør utføres ved lav vannføring. Det er dialog med Bergen Vann om regulering av vannutslipp fra Svartediket for å minimere utslipp under arbeidet. Ved flo- og fjærepåvirket strekning bør graving gjøres ved fjære sjø

Avhengig av vannføringen under gravearbeidene i elveleiet, skal bruk av ledeskjerm eller lignende for å styre vannet bort fra stedet der det gjøres inngrep vurderes. Eventuelt kan det vurderes å legge elven i rør på deler av strekningen.

Ved graving i, eller tildekking av, forurensede masser i nedre del av elven skal det etableres en partikkelsperre i form av siltgardin, ev. dobbel boblegardin kombinert med siltskjørt, for å forhindre spredning av forurensede partikler til sjøbunnen i Store Lungegårdsvann. Partikkelsperren plasseres enten ved munningen av elven (så nær gangbroen som praktisk mulig) eller i området der inngrepet foregår utifra vurderinger av vannføring og andre praktiske forhold.

Det kan bli begrensninger i tidspunkt for når anleggsarbeid kan utføres av hensyn til gyteperiode, smoltutgang og hekkeperiode.

Valgt gjennomføring og avbøtende tiltak skal dokumenteres slik det er beskrevet i vilkår 5.1.

3.2 Grenseverdier og måleparametere for utslipp fra renseanlegg

Vann i grave-, byggegrøper som må pumpes vekk for at arbeidene kan utføres, skal gjennomgå rensing før påslipp til kommunal overvannsledning og utslipp til Store Lungegårdsvann. Dersom muddermasser skal avvannes og vannet skal ledes til Store Lungegårdsvann gjelder også dette vilkåret.

Vann fra avvanning av muddermasser/byggegrøp skal renses slik at innhold av suspendert stoff, er lavere enn 100 mg SS/liter og olje-i-vann 5 mg/liter. I tillegg skal øvre grense av tilstandsklasse 3 (< PNEC_{akutt}) tabell 3.2³ for utvalgte miljøgifter (8 metaller, PCB₇ og PAH₁₆ komponenter) overholdes. Grenseverdiene er for filtrerte prøver på de prioriterte metallene, og ellers på direkte prøver. Dersom det viser seg å ikke være PCB₇ i vannprøvene, eller konsentrasjon etter 3 uker ikke overstiger 0,5 µg/l, kan denne parameteren tas ut av analysene.

Program for prøvetaking skal beskrives i plan for kontroll og overvåking, jf. vilkår 5.2.

3.3 Graving i forurenset grunn

Statsforvalteren godkjenner tiltaksplanens forslag til regler for graving i forurenset grunn og akseptkriterier - (punkt 9.3 -9.6) og de tas inn i tillatelsen som vilkår.

Det skal masseutskiftes toppjord (0-1 meter) i felt markert brunt i figur 2 (850 m² / 850 m³). Ny toppjord skal tilfredsstillende krav for uteareal barnehage/lekeplass, som skal settes til under normverdi (tilstandsklasse 1). Oppgravde masser skal leveres godkjent mottak.

I gult areal skal toppjorden i utgangspunktet graves opp (2 700 m² / 2 700 m³) og masseutskiftes slik at den nye toppjorden har tilstandsklasse 2 (god) eller bedre. Eventuelle dypere liggende masser (> 1 m) som blir gravd opp i forbindelse med f.eks. overvannshåndtering, fundamentering av parkinstallasjoner, etc. skal ikke gjenbrukes innenfor tiltaksområdet og skal leveres til godkjent mottak for forurensede masser. Dersom ytterligere prøvetaking i anleggsfasen viser at deler av område tilfredsstillende akseptkriteriet (tilstandsklasse 2) kan toppjorden innenfor dette arealet bli liggende.

Innenfor blått areal skal alle overskuddsmasser leveres godkjent mottak.

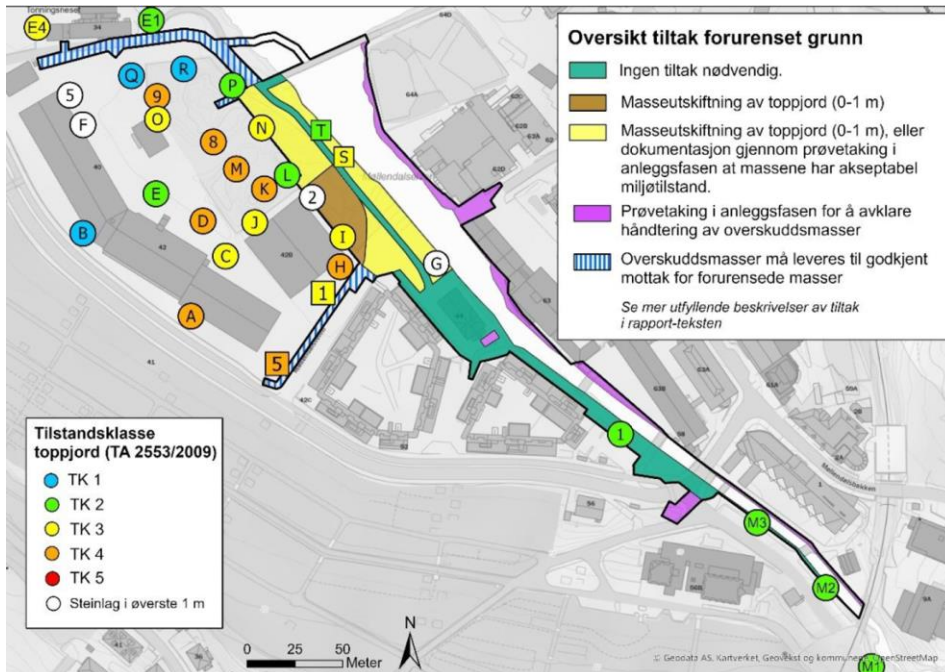
Innenfor lilla areal skal prøvetaking av overskuddsmasser i anleggsfasen for å avklare hvordan disse skal håndteres. Dersom massene har god miljøtilstand, kan de gjenbrukes innenfor

³ Tilstandsklasser for kystvann Veileder Miljødirektoratet M608
Løye nr. 2024.0804.T
Løye gitt: 03.10.2024 | Sist endra:

tiltaksområdet, med unntak av i brunt areal. Masser i tilstandsklasse 3 og høyere skal leveres godkjent mottak.

Innenfor grønt areal kan overskuddsmasser gjenbrukes innenfor tiltaksområdets landarealer, utenom i brunt areal (uteareal barnehage/lekeplass).

Figur 2 Oversikt over omsøkte tiltak mot forurenset grunn. Tilstandsklasser for jordprøver er i henhold til klassifiseringssystem gitt i TA 2553/2009

Tiltak når det oppdages uventet forurensning

Dersom det under arbeidet oppdages uventet forurensning som kan medføre sprednings- eller helsefare, plikter entreprenør å stanse arbeidet og kontakte miljørådgiver for å vurdere situasjonen. Vurdering av behov for eventuelle tiltak avgjøres på grunnlag av feltobservasjoner og eventuelt prøvetaking og kjemiske analyser. Slike hendelser skal loggføres

Kriterier for gjenbruk av utsorterte masser

Ved bruk av sikteverket kan kommunen gjenbruke fraksjoner større enn 20 mm fra elvesedimentene og større enn 50 mm fra landmassene innenfor tiltaksområdet så fremt de ikke er synlig tilgriset eller har finkornede partikler festet til seg.

Mellomlagring av masser

Mellomlagring av forurensete masser kan finne sted innenfor tiltaksområdet eller omsøkt område for mellomlager i en mellomfase før endelig sluttdeponering. Forurensete masser kan lagres på asfalt eller tett duk. Avrenningskontroll må etableres med tette kanter og oppsamling av sigevann som ledes eller fraktes til renseanlegg eller påkobling kommunal avløpsledning. Videre må massene tildekkes ved behov for å unngå spredning av forurensning. Ved mye nedbør skal det vurderes tildekking med presenning for å begrense spredning av forurenset sigevann fra de mellomlagrede massene.

Transport av masser til godkjent mottak

Prøvetaking av masser skal skje etter reglene gitt i avfallsforskriften og etter krav fra valgte godkjente avfallsmottak for masser som kjøres vekk fra tiltaksområdet for levering.

Opplasting og transport av forurensete masser skal gjøres på en slik måte at forurensning ikke blir spredd. Søl, spill og støvflukt skal unngås.

Supplerende prøvetaking

Notat som presenterer resultatene fra supplerende prøvetaking samt informasjon om iverksetting av tiltak mht. eventuelt påvist forurensing sendes Statsforvalteren når de foreligger. Dette gjelder kun der vurdering av prøvene resulterer i andre typer tiltak enn det som er beskrevet i tiltaksplan/søknad.

3.4 Håndtering av masser infisert med fremmede arter

Det er påvist fremmede arter i tiltaksområdet og før graving starter i et delområde må det avklares om gravemassene kan være infisert av fremmede arter. Ved håndtering av slike løsmasser kommer aktsomhetsplikten og § 24, ledd 4, i Forskrift om fremmede organismer til anvendelse. Det vil si at det skal vises aktsomhet ved flytting av masser som inneholder fremmede plantearter, for å unngå spredning og uheldige følger for det biologiske mangfoldet.

Tiltaksplan for håndtering av fremmede arter og masser med fremmede arter. skal sendes Statsforvalteren før oppstart.

3.4 Støy og støv

3.4.1 Hvor støy og støvgrensene gjelder

Støy og støvgrensene gjelder for arbeid i tiltaksområdet og for følgende bygningskategorier: boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, skoler, studentboliger og barnehager.

3.4.2 Støy

Tillatelsen gjelder støy fra sorteringsverk og andre anleggsmaskiner som skal brukes på anleggsområdet.

Tiltakshavers bidrag til utendørs støy ved omkringliggende bygningstyper nevnt i 3.4.1 skal i størst mulig grad overholde grensene i tabellen nedenfor. Støvgrensene er basert på prinsippene i Miljødirektoratets støyretningslinje (T-1442/2021), kapittel 6.

Alle grenser gjelder ekvivalent lydnivå i dB, innfallende lydtryknivå og gjelder utenfor rom med støvfølsom bruksformål normalt brukt på dagtid (stue).

Driftsperiode	Støykrav dagtid	Støykrav kveld*	Støykrav* Lørdag/søndag
Klokkeslett	07 -19	19 - 23	07 - 23
Midlingstid	$L_p A_{eq} 12h$	$L_p A_{eq} 4h$	$L_p A_{eq} 16h$
Boliger mm, jf. vilkår 3.4.1	60	55	55

*Støyende aktiviteter skal normalt ikke forekomme på kveld eller helg. Dersom det i kortere perioder er nødvendig å gjennomføre slikt arbeid skal dette varsles til berørte naboer i hht metodikk beskrevet i kap. 6 i T-1442/2021.

Vi setter vilkår om å utarbeide en prognose for støy fra anleggsarbeidene basert på valgt utstyr og planlagte arbeidstider. Rapporten skal beskrive målt/beregnet støy ved de mest utsatte boligene og forslag til eventuelle avbøtende tiltak dersom støvgrensene for anleggsarbeider overskrides

3.4.3 Støv

Tiltakshaver plikter å gjennomføre effektive tiltak for å redusere støvutslipp fra all støvende aktivitet tilknyttet sorteringsverket under selve anleggsarbeidet inkludert mellomlagring og utkjøring av masser.

Eventuelle klager på støvnedfall skal loggføres, og eventuelle ytterlige støvdempende tiltak iverksettes.

Målestasjoner for nedfallsstøv skal etableres hvor følgende grenseverdi skal overholdes: Utslipp av steinstøv/stølv/partikler skal ikke medføre at mengde nedfallsstøv overstiger 5 g/m² i løpet av 30 dager. Dette gjelder mineralsk andel ved støvutsatt bygning innenfor bygningskategorier nevnt i vilkår 3.4.1.

4 Avfall

4.1 Generelle krav

Virksomheten plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet begrenset mest mulig.

Virksomheten plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁴.

Muddermasser og oppgravde masser på land er i utgangspunktet avfall og skal leveres godkjent mottak. Masser som kan gjenbrukes innenfor tiltaksområdet innenfor akseptkriteriene er beskrevet i vilkår i denne tillatelsen.

Brukte partikkelsperrer skal leveres til lovlig mottak.

5 Miljørisikovurdering, plan for kontroll og overvåking, sluttrapport og registrering i Grunnforurensning

5.1 Miljørisikovurdering

Vilkår i denne tillatelsen er basert på miljørisikovurderingen⁵ som er utført i sammenheng med søknad om tillatelse etter forurensningsloven. Detaljer om utførelse først blir avklart etter at detaljprosjektering er fullført og entreprenør er valgt.

Før anleggsstart så skal en oppdatert risikovurdering for arbeidene med beskrivelse av avbøtende tiltak oversendes Statsforvalteren i Vestland. Det samme gjelder detaljert kontroll- og overvåkingsplan basert på valgte løsninger.

Miljørisikovurderingen skal holdes oppdatert og omfatte alle forhold ved anleggstiltakene som kan medføre forurensning med fare for forurensning og negativ påvirkning. Miljørisikovurderinga danner grunnlag for kontroll- og overvåkingsplanen.

5.2 Plan for kontroll og overvåking

Det skal utføres kontroll og overvåking av tiltakene i sjø etter en kontroll- og overvåkingsplan. Denne skal lages i tråd med anbefalinger gitt i veileder for håndtering av sedimenter, M-350/2015, og oppfylle tillatelsens vilkår.

---

⁴ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) av 01.06.2004, nr. 930

⁵ Miljøundersøkelser og tiltaksplan Grønneviksøren. Cowi 14. desember 2023
Løye nr. 2024.0804.T
Løye gitt: 03.10.2024 | Sist endra:

Kontroll og overvåking skal være tilstrekkelig til å avdekke eventuell spredning av forurensning i forbindelse med gjennomføring av tiltakene.

5.3 Kontroll / prøvetaking og eventuell reparasjon av tildekningslag i Store Lungegårdsvann

For å kontrollere at tiltaket ikke har ført til økt forurensning av tildekningslaget i Store Lungegårdsvann, skal det tas prøver av tildekningslaget etter gjennomført tiltak som beskrevet i tiltaksplan pkt. 8.4.1.

Dersom det observeres skade på tildekningslaget etter tiltaket og/eller dersom prøvetakingen etter tiltaket viser at det har forekommet kontaminering av tildekningslaget som følge av tiltaket er tiltakshaver ansvarlig for utbedring av tildekningslaget.

5.4 Sluttrapport

Tiltakshaver skal sende rapport til Statsforvalteren innen fire måneder etter at tiltaket er gjennomført. Rapporten skal inneholde følgende:

- Omtale av hvordan arbeidene er utført.
- Samlet omtale og dokumentasjon på effekt av avbøtende tiltak som er gjennomførte for å hindre forurensning.
- Om eventuelle vilkår i tillatelsen ikke er oppfylt, og en begrunnelse på hvorfor

Virksomheten skal uten opphold varsle Statsforvalteren om alle unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning.

5.5 Registrering i Grunnforurensningsdatabasen

Lokaliteten skal registreres og oppdateres i Miljødirektoratets fagsystem Grunnforurensning <http://grunnforurensning.miljodirektoratet.no/>. Relevante prøvepunkter og analyseresultater fra sluttkontroll skal importeres i databasen ved bruk av systemets import-mal.

6 Tilsyn

Virksomheten plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.